

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติให้บุคคลที่กระทำความผิดต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ดังนั้น “โทษ” จึงเป็นมาตรการบังคับทางอาญา¹ (Kriminalstrafe/criminal sanction) ลักษณะของการโทษทั้งหมดตามกฎหมายอาญาของไทยได้ถูกจัดแบ่งไว้ในหมวดที่ 3 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 ซึ่งบัญญัติไว้ 5 ชนิดคือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ โทษริบทรัพย์สิน โทษทั้งห้าอย่างนี้ที่ใช้เป็นโทษหลักสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด มีเพียงสามอย่างเท่านั้นคือ ประหารชีวิต จำคุก และปรับ ส่วนโทษอีกสองอย่างคือ กักขังกับริบทรัพย์สินนั้นไม่ได้เป็นโทษหลัก เป็นแต่โทษสำรองหรือโทษประกอบเท่านั้น โทษกักขังเป็นโทษที่เพิ่งบัญญัติขึ้นเมื่อตอนที่ใช้ประมวลกฎหมายฉบับปัจจุบัน แต่ก็มีได้ใช้เป็นการลงโทษโดยตรงแก่ความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ โทษทั้งสองอย่างดังกล่าวนี้มีไว้สำหรับเปลี่ยนจากโทษจำคุกระยะสั้นไม่เกินสามเดือนมาเป็นกักขังไม่เกินกำหนดเดียวกัน และใช้สำหรับบังคับค่าปรับ บังคับกับการริบทรัพย์สิน หรือบังคับให้ทำทัณฑ์บนหรือหาประกันเท่านั้น โทษริบทรัพย์สินก็เป็นแต่โทษประกอบของโทษหลักที่กล่าวข้างต้น ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายใดบัญญัติลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยการริบทรัพย์สินแต่เพียงอย่างเดียวโดยเฉพาะ ในบรรดาโทษหลักทั้งสามอย่างคือ ประหารชีวิต จำคุกและปรับนั้น ถ้าจะพิจารณาด้วยทฤษฎีที่มีโทษทางอาญาดูแล้วจะเห็นได้ว่า โทษประหารชีวิตมีที่ใช้น้อยที่สุด โทษจำคุกเป็นโทษที่ใช้ได้โดยทั่วไปกับความผิดส่วนใหญ่ และโทษที่มีที่ใช้น้อยที่สุดคือโทษปรับซึ่งมักใช้เป็นโทษหลักควบคู่กันไปกับจำคุกในความผิดเกือบทุกอย่างที่มีโทษจำคุกและยังใช้เป็นโทษหลักโดยเฉพาะสำหรับความผิดเล็กๆ น้อยๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน โทษปรับจึงเป็นโทษที่น่าสนใจศึกษาอยู่มาก

โทษปรับเป็นโทษที่เก่าแก่มีมาแต่โบราณและมีมาก่อนโทษจำคุก ที่มาของโทษปรับนั้นตามประวัติศาสตร์ของกฎหมายกล่าวว่า ตั้งแต่ที่มนุษย์เพิ่งจะเจริญขึ้นมาก็เริ่มตั้งครอบครัวรวบรวมกันอยู่เป็นหมู่เป็นเผ่า มีหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ดูแล การจะลงโทษผู้ใดเป็นอำนาจเด็ดขาดของผู้ที่เป็นหัวหน้าไม่มีกำหนดหรือระเบียบอันใดในการลงโทษเพราะรัฐยังไม่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นแน่นอน

¹ คณิต ฅ นคร. (2554). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 4). หน้า 54.

และอำนาจของรัฐในการลงโทษผู้กระทำความผิดยังไม่ดี ถ้าหากมีการกระทำความผิดขึ้นระหว่างบุคคลในครอบครัวเดียว หัวหน้าครอบครัวก็เป็นผู้จัดการลงโทษ ซึ่งในครั้งนั้นมักจะรุนแรงถึงตายหรือไม่ก็ขับไล่ออกจากครอบครัวไป แต่ถ้าเป็นกรณีของคนในครอบครัวหนึ่งหรือเผ่าหนึ่งไปกระทำผิดต่อคนในครอบครัวหรือเผ่าอื่น การลงโทษในที่นี้ก็คือการแก้แค้น ซึ่งครอบครัวหรือเผ่าของฝ่ายที่ถูกรุกรานกระทำต่อครอบครัวหรือเผ่าของผู้รุกราน การแก้แค้นนี้เป็นเหตุให้เกิดการต่อสู้ระหว่างครอบครัวหรือเผ่าอยู่เรื่อยไป จนกว่าฝ่ายที่แพ้จะต้องถูกจำกัดหมดสิ้นไป นอกเสียจากว่าครอบครัวของผู้รุกรานจะยอมจ่ายทรัพย์สินเป็นค่าไถ่โทษ (Composition) ให้แก่ครอบครัวของฝ่ายที่ถูกรุกรานจนเป็นที่พอใจ

ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาถึงโทษปรับอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งเป็นโทษที่บังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดและเป็นโทษหลัก² (Hauptstrafe) เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับโทษปรับเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ประมวลกฎหมายหมายอาญาของไทยจึงได้บัญญัติหลักเกณฑ์และขั้นตอนของการบังคับโทษปรับเอาไว้ในมาตรา 29 และ มาตรา 30 กล่าวคือ เมื่อจำเลยต้องโทษปรับตามคำพิพากษา จำเลยจะต้องนำค่าปรับตามคำพิพากษามาชำระต่อศาลภายในกำหนดเวลา 30 วัน หากจำเลยฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลานั้นจะต้องถูกยึดทรัพย์ หรือถูกกักขังแทนค่าปรับ ในทางปฏิบัติเมื่อศาลพิพากษาให้ปรับและหากจำเลยไม่สามารถชำระค่าปรับได้ในวันที่ศาลพิพากษา ศาลก็จะใช้การกักขังแทนค่าปรับแก่จำเลยทันที สาเหตุเนื่องมาจากกลัวจำเลยจะหลบหนีหากยอมปล่อยตัวหรือให้ประกันตัวไป และเมื่อมีการลงโทษปรับแล้วการบังคับโทษปรับได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 28 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดต้องโทษปรับผู้นั้นต้องชำระเงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาต่อศาล” จากมาตรา 28 พิจารณาได้ว่าโทษปรับได้แก่โทษซึ่งผู้ต้องคำพิพากษาจะต้องนำเงินตามที่กำหนดไว้ในคำพิพากษาไปชำระต่อศาล โดยโทษดังกล่าวจะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดเท่านั้น ดังคำพิพากษา 224/2494 วินิจฉัยว่า “พระราชบัญญัติสำรวจและห้ามกักกันข้าวที่ให้รับทรัพย์สินของบุคคลอันมิได้รู้เห็นในการกระทำความผิดด้วยเป็นการที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ”

เนื่องจากโทษปรับเป็นโทษที่ต้องการให้โทษที่ลงนั้นกระทบกระเทือน ต่อฐานะทางการเงินของบุคคลผู้กระทำความผิด ดังนั้นโทษปรับจึงต้องชำระเป็นเงินและต้องชำระโดยผู้กระทำความผิดเสมอ อย่างไรก็ตามโทษปรับไม่จำเป็นต้องปรับโดยคำพิพากษาเสมอไป อาจเป็นการเปรียบเทียบปรับโดยเจ้าพนักงานก็ได้ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับในอัตราสูงแก่เจ้าพนักงานสอบสวนตามที่ได้เปรียบเทียบปรับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

² แหล่งเดิม. หน้า 50.

ความอาญามาตรา 37 อันจะมีผลให้คดีอาญาระงับตามมาตรา 39 ใต้ นอกจากนี้โทษปรับอาจเป็นโทษอาจเป็นโทษสำเร็จในตัวเองหรือเป็นโทษประธาน³ เช่นกฎหมายกำหนดโทษปรับสถานเดียวและศาลก็ได้ลงโทษปรับไปแล้ว (ความผิดหูโทษ) และอาจมีลักษณะเป็นโทษที่ศาลสามารถกำหนดให้ลงเพิ่มแก่ผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ได้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 20 วางหลักซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากโทษปรับเป็นโทษผนวกแล้วในกรณีความผิดที่มีบทลงโทษจำคุกและปรับ ศาลไม่จำเป็นต้องลงโทษปรับเสมอไปศาลอาจลงโทษจำคุกเท่านั้น เว้นแต่เป็นความผิดร้ายแรง หรือมีเหตุอันควรลงโทษจำคุกและปรับ ในกรณีที่ยกโทษจำคุกคงลงแต่โทษปรับสถานเดียวตามมาตรา 55 หรือศาลจะระอการลงโทษจำคุกแต่เห็นควรให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเช่นนี้จึงเป็นโทษผนวกที่ศาลลงโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เนื่องจากกฎหมายต้องการลงโทษจำคุกเพื่อให้สาสมกับความผิดและหากมีโทษปรับด้วยก็จะทำให้รู้สึกว่าการสูญเสียทรัพย์นั้นเป็นความทุกข์เช่นกันจึงกำหนดโทษไว้สองสถาน⁴

นอกจากนี้โทษปรับอาจเป็นโทษอุปกรณ⁵ กล่าวคือ กำหนดโทษอื่นเป็นโทษประธานและต้องมีโทษปรับกำกับอยู่ด้วยเสมอ เช่นผู้ต้องโทษปรับเคยกระทำความผิดแล้วผิดคือผู้ต้องโทษมาแล้วก็ให้ลงโทษจำคุกและปรับ จึงเห็นได้ว่าผู้ต้องโทษปรับผู้กระทำความผิดและอาจต้องรับโทษอื่นนั้นด้วยนั่นเอง ทั้งนี้ได้กล่าวมาแล้วว่า โทษปรับเป็นโทษที่ต้องการบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดซึ่งมีผลให้ผู้นั้นมีทรัพย์สินน้อยลง แม้อาจเป็นเพียงเล็กน้อยเทียบไม่ได้กับรายได้ที่เพิ่มพูนขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดแต่ก็ยังมีผลกระทบต่อทรัพย์สินนั้นของผู้นั้นอยู่ดีซึ่งผู้กระทำความผิดอาจจะมีหรือไม่มีทรัพย์สินให้บังคับก็ได้ ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับเป็นผู้ยากไร้หรือไม่มีความสามารถชำระค่าปรับตามคำพิพากษาได้ หรือผู้กระทำความผิดที่มีความสามารถในการชำระค่าปรับแต่ไม่ยอมชำระในกรณีเช่นนี้ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 29 ได้บัญญัติบังคับไว้ โดยวางหลักเกณฑ์ว่าปกติกฎหมายได้กำหนดเวลาให้นำเงินค่าปรับมาชำระแก่ศาลภายในระยะเวลา 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้อำนาจพิพากษา ไม่ว่าจะมีการยื่นอุทธรณ์ หรือฎีกา คำพิพากษาหรือไม่ก็ตามยอมไม่เป็นการขัดขวางแก่การที่ศาลจะต้องบังคับคดีไปตามมาตรา 29 ซึ่งหากเป็นกรณีที่ต้องให้คดีถึงที่สุดเสียก่อนจึงบังคับคดีได้ จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเช่น ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 92 มาตรา 98 มาตรา 99 มาตรา 100 เป็นต้น เพราะฉะนั้นเมื่อศาลมีคำพิพากษาให้บังคับโทษปรับต่อผู้ใด ผู้นั้นจะต้องชำระเงินค่าปรับต่อศาลตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 28 โดยผู้ต้องโทษต้องนำค่าปรับมาชำระภายใน 30 วัน ตาม

³ จิตติ ดิงสภักดิ์. (2555). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1*.

⁴ โกลแมน ภักธริมย์. (2531). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาแห่งเนติบัณฑิตยสภา*. หน้า 10-11.

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 โดยชำระแก่ผู้มีหน้าที่เก็บชำระค่าปรับหรือศาลหรือเจ้าพนักงานศาลนั่นเอง หากครบกำหนด 30 วัน แล้วผู้ต้องโทษปรับยังไม่ชำระค่าปรับ กฎหมายได้กำหนดมาตรการเสริม หรือโทษทดแทนที่เรียกว่า “Substitute Punishment” ใวนั้นก็คือศาลมีอำนาจสั่งยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิด หรือให้มีการกักขังผู้กระทำความผิดแทนค่าปรับได้

อย่างไรก็ดี ในการบังคับโทษปรับในปัจจุบัน ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่นปัญหาด้านความเหมาะสมของมาตรการกักขังแทนค่าปรับ, ปัญหาด้านกฎหมาย เนื่องจากระบบโทษปรับของประเทศไทยกำหนดให้โทษปรับไว้ตามลักษณะของฐานความผิดโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการชำระค่าปรับของผู้กระทำความผิด ทำให้มีปัญหาในการบังคับค่าปรับ, ปัญหาการนำมาตรการยึดทรัพย์สินมาใช้แทนค่าปรับ, ปัญหาในทางปฏิบัติของศาลที่พิจารณาสั่งรับอุทธรณ์ของผู้ต้องโทษปรับและการบังคับคดีของผู้ต้องโทษปรับแตกต่างกันไปไม่เป็นแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อผู้ต้องโทษปรับประกันตัวเพื่อชำระค่าปรับ แล้วกลับมายื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ ศาลจะพิจารณาสั่งรับอุทธรณ์ของผู้ต้องโทษปรับอย่างไร, และท้ายสุดของปัญหานี้คือหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการบังคับใช้โทษปรับยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การบังคับโทษปรับในประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากหน่วยงานที่บังคับโทษปรับของประเทศไทยเรานั้นแต่เดิมคือพนักงานอัยการ เช่นเดียวกับของประเทศในภาคพื้นยุโรป ต่อมาจึงเป็นหน้าที่ของ “ศาล” เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีอาญา จนถึง ณ ปัจจุบันนี้ กระทรวงยุติธรรมได้มีจัดตั้งสำนักงาน “สำนักบังคับคดีอาญาและบังคับใช้กฎหมาย” (THAI MARSHALS) ขึ้นในประเทศไทย โดยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนการบังคับคดีอาญา และการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้มีอำนาจถึงการดำเนินบังคับคดีที่มีโทษปรับโดยการตรวจสอบเพื่อให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดทางอาญาหรือตามที่กฎหมายกำหนดให้ยึดหรืออายัดรวมทั้งการบังคับโทษปรับตามกฎหมายหรือคำสั่งศาลแต่ในการบังคับโทษปรับตามคำพิพากษานั้น วิธีการ ขั้นตอนและแม้กระทั่งคำพิพากษาของศาลในการพิจารณาโทษแก่จำเลยเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยยังมีได้คำนึงถึงความสามารถและให้โอกาสผู้ต้องโทษที่จะปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ สิทธิในการที่ผู้ต้องโทษจะขอปฏิบัติตามคำพิพากษาภายใต้ระยะเวลาที่ตนสามารถจะปฏิบัติได้ยังไม่ได้รับการพิจารณาให้โอกาสแก่ผู้ต้องโทษอย่างเป็นธรรม เนื่องจากโทษปรับมิใช่โทษที่จะบังคับเอากับเสรีภาพอย่างเช่นโทษประหารชีวิต และโดยเหตุผลที่ว่า

⁵ คณิต ฌ นคร. (2548, มกราคม-มิถุนายน). “การบังคับคดีอาญากรณีศาลลงโทษปรับ.” *วารสารธุรกิจบัณฑิต*, 5(1).

บังคับเอากับทรัพย์สินของผู้ต้องโทษปรับนั้นกระทบกระเทือนถึงฐานะทางเศรษฐกิจและหากพิจารณาถึงตัวผู้ต้องโทษปรับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน

ดังนั้นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมของกระบวนการพิจารณาและพิพากษาโทษของจำเลยในคดี ที่เป็นความผิดเล็กน้อยหรือความผิดลหุโทษ จึงเห็นควรให้มีการพิจารณาถึงมาตรการที่จะให้มีการผ่อนชำระค่าปรับในคดีที่จำเลยต้องโทษปรับตามคำพิพากษา รวมทั้งบัญญัติบทบาทและอำนาจหน้าที่ วิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าปรับ โดยให้ผ่อนปรนโทษจำคุกระยะสั้นลง และให้โอกาสจำเลยในการปฏิบัติตามคำพิพากษา เมื่อจำเลยต้องโทษปรับประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจอนุญาตให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับไว้อย่างชัดเจนโดยตรง การบังคับโทษปรับศาลจึงอาศัยการตีความกฎหมายอนุญาตให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับ ในกฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดไว้ชัดเจนว่าในการบังคับโทษปรับ ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับโดยนำค่าปรับมาชำระต่อศาลเป็นงวดๆ เมื่อได้พิจารณาถึงลักษณะความร้ายแรงของความผิด ประวัติลักษณะนิสัยและฐานะทางเศรษฐกิจของจำเลยประกอบแล้ว ดังนั้นเพื่อให้ความเป็นธรรมกับจำเลยที่มีฐานะทางการเงินไม่ดีจะได้ไม่ต้องถูกกักขังแทนค่าปรับและป้องกันการเกิดปัญหาในการตีความที่อาจมีความเห็นที่ต่างกัน ได้จึงควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอนุญาตให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับไว้ให้ชัดเจน และให้มีหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องเข้ามามีอำนาจหน้าที่ในการบังคับชำระค่าปรับเป็นการเฉพาะเจาะจงเพื่อลดปัญหาในทางปฏิบัติของกระบวนการยุติธรรมด้วยตามแบบอย่างของต่างประเทศแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่หน่วยงานที่บังคับโทษปรับในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษปรับ
2. เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์การบังคับคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับโทษปรับและการใช้มาตรการผ่อนชำระค่าปรับในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการบังคับโทษปรับอันได้แก่ ปัญหาด้านรูปแบบและมาตรการบังคับโทษปรับ ปัญหาด้านบุคลากรและหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องเข้ามารับรับผิดชอบในการบังคับโทษปรับ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาการบังคับโทษปรับของประเทศไทยในปัจจุบัน
4. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระหว่างผลของการใช้มาตรการผ่อนชำระค่าปรับกับการจำคุกระยะสั้น

5. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของการนำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับมาบังคับใช้ในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การบังคับคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมของไทยยังขาดมาตรการและขั้นตอนที่ชัดเจนในการบังคับโทษปรับตามคำพิพากษา เนื่องด้วยว่าบทบัญญัติของกฎหมายยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องโทษปรับได้มีเวลาในการหาทรัพย์สินมาผ่อนชำระค่าปรับโดยไม่จำเป็นต้องถูกกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งในบางกรณีผู้ต้องโทษเองบางคนอาจสามารถหาเงินมาชำระค่าปรับได้หากมีการให้ระยะเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากว่าจำเลยต้องชำระค่าปรับภายใน 30 วันนับแต่วันที่ศาลได้มีพิพากษามาตรา 29 ระยะเวลาเพียงเท่านี้ไม่สามารถทำให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ทัน ผลที่ตามมาคือจำเลยจะต้องถูกกักขังแทนค่าปรับทันที แนวทางเช่นนี้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้เพราะเป็นการที่ผู้ต้องโทษจะต้องถูกบังคับเอาทาบเสรีภาพซึ่งไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษปรับแล้วยังเป็นการเพิ่มภาระให้กับรัฐในการดูแลผู้ต้องโทษจำคุกระยะสั้นรวมถึงปัญหานักโทษล้นคุกด้วย ดังนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องโทษจึงเห็นว่า หากมีการนำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับมาใช้ในการบังคับคดีอาญากรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระค่าปรับนั้น โดยบัญญัติให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจให้จำเลยผ่อนชำระค่าปรับเป็นงวดๆ ได้ซึ่งพิจารณาจากสถานะทางการเงินและความสามารถในการหาทรัพย์สินมาชำระค่าปรับและความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกมาประกอบการพิจารณาทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรงก็จะเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษปรับในวิทยานิพนธ์นี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบังคับโทษปรับและความจำเป็นในการที่จะนำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับในคดีอาญามาบังคับใช้แก่ผู้ต้องโทษ การใช้อำนาจหน้าที่ของสำนักงานบังคับคดีอาญาและการบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงยุติธรรม วิเคราะห์ปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานที่รับผิดชอบในการบังคับโทษปรับและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเกี่ยวกับจำเลยที่ต้องชำระค่าปรับตามคำพิพากษา รวมทั้งศึกษายทกฎหมายของไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการบังคับโทษปรับเพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมต่อไป

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิธีการศึกษาและวิจัยในเนื้อหาของเรื่องนี้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าจากข้อมูลตำราที่เกี่ยวข้องอาทิเช่น ตำรา หนังสือ วารสาร ตั๋วบทกฎหมาย บทความ งานวิจัยและผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบังคับโทษปรับในประเทศไทยและต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับโทษปรับอันได้แก่ ปัญหาด้านรูปแบบในทางปฏิบัติ มาตรการบังคับโทษปรับ ปัญหาด้านหน่วยงานของรัฐในการบังคับโทษปรับ
3. ทำให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่บังคับโทษปรับในคดีอื่นๆ ที่นำมาตราการผ่อนชำระค่าปรับมาใช้บังคับ
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าปรับโทษปรับของประเทศไทยในปัจจุบัน
5. ทำให้ได้ทราบถึงผลของการนำมาตรการผ่อนชำระค่าปรับมาใช้ในประเทศไทย